วารสารเมธีวิจัย Savant Journal of Social Sciences
ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 มีนาคม – เมษายน 2569
Volume 3 Number 2 March - April 2026

การพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำ เรื่อง การเขียนสะกดคำในสระเสียงยาว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน

Developing Writing and Spelling Skills in Long Vowels of the First-Grade Students through Brain-Based Learning Management.

[1]ปวีณา หมื่นขันธ์ [2]นิลรัตน์ โภคินพัชรพงษ์ [3]สกาวเดือน ไชยสาและ [4]จรัสศรี ศิริอุดมสิน

[1]Paweena Muenkan [2]Nilrat Phokinpatcharapomg [3]Sakawduan Chaisa and [4]Charassri Siriudomsin

[1,2,3] คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
[4] โรงเรียนเทศบาล 4 (อมร สะเพียรชัย อุทิศ) อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

[1,2,3] Education and Human Development, Chaiyaphum Rajabhat University, Thailand
[4] T4 sapeanchai School, Chaiyaphum
[1] E-mail: porpaweena0308@gmail.com [2] E-mail: noinin41@gmail.com [3]E-mail: Sakawduen002511@gmail.com
[4] E-mail: 0813935632@gmail.com

Received 27/01/2026 | Revised 01/04/2026 | Accepted 03/04/2026

บทความวิจัย (Research Article)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง การเขียนสะกดคำในสระเสียงยาว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 2) เปรียบเทียบทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 (อมร สะเพียรชัย อุทิศ) อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 26 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนสะกดคำสระเสียงยาว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 12 แผน รวมเวลา 12 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนคำ เป็นแบบทดสอบปฏิบัติเขียนตามคำบอก จำนวน 20 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ สถิติ, ร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีประสิทธิผล ผลการวิจัยพบว่า

1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง การเขียนสะกดคำในสระเสียงยาว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.50/82.31 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้

2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีทักษะการเขียนสะกดคำสระเสียงยาว หลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6377 แสดงว่ามีพัฒนาการเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 63.77

คำสำคัญ: การพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำ; สระเสียงยาว; การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน

Abstract

The objectives of this research were to: 1) develop a brain-based lesson plan on writing and spelling long vowels for the first-grade students to meet the 75/75 efficiency criteria, and 2) compare the writing and spelling skills of the first-grade students before and after implementing brain-based learning management. The target group consisted of 26 first-grade students from Municipal School 4 (Amorn Sapeanchai Uthit), Mueang Chaiyaphum District, Chaiyaphum Province, who were in the first semester of the 2025 academic year and were selected through purposive sampling. The research instruments used were of two types: 1) 12 lesson plans on writing and spelling long vowels for the first-grade students, totaling 12 hours; and 2) a word writing skills test, which was a dictation test with 20 items. Data analysis was performed using percentages, means, standard deviations, and Effectiveness Index (E.I). The research findings showed that:

1) The brain-based lesson plans on writing and spelling long vowels for the first-grade students had an efficiency of 82.50/82.31, which was higher than the set criteria of 75/75.

2) The first-grade students had higher writing and spelling long vowel skills after learning through brain-based learning management compared to before. The effectiveness index was 0.6377, indicating increased development equivalent to 63.77%.

Keywords: Brain-based learning management; Writing and spelling skills; Long vowel

บทนำ

ภาษาไทยมีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติ ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ ที่แสดงถึงความเป็นไทยและเป็นมรดกอันล้ำค่าของคนไทย เป็นเครื่องมือที่คนไทยทุกคนต้องใช้ติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน (วรรณี โสมประยูร 2554: 16) โดยอาศัยทักษะ ฟัง พูด อ่าน และ เขียนภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างสติปัญญาและความรู้สึกนึกคิดรวมถึงพัฒนาอาชีพและพัฒนาบุคลิกภาพรวมอื่น ๆ อีกมากมายให้กับตนเองและสังคม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระการเรียนรู้ ทั้งหมด 5 สาระ ได้แก่ การอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด หลักการใช้ภาษาไทยและวรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะต่าง ๆ ในการติดต่อสื่อสารกันมากขึ้น ซึ่งทักษะการเขียนมีความจำเป็นและสำคัญ เพราะการเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจของตนเองออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อสื่อความหมาย ให้ผู้อ่านเข้าใจและสามารถเก็บไว้เป็นหลักฐานอ้างอิงได้ การเขียนจึงเป็นเครื่องมือสื่อความรู้ ข้อเท็จจริง ความเข้าใจ จินตนาการ อารมณ์ ความคิดเห็น ระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารและสามารถจารึกไว้เป็นตัวอักษรที่เก็บไว้ได้ยืนนาน (เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต, 2534)

ทักษะการเขียนถือเป็นทักษะพื้นฐานที่มีความสำคัญและมีความซับซ้อนกว่าทักษะอื่น ๆ เนื่องจากผู้เขียนจำเป็นต้องมีพื้นฐานด้านการฟัง การพูด และการอ่านที่ดี จึงจะสามารถพัฒนาความสามารถทางการเขียนให้มีประสิทธิภาพได้ ทั้งนี้ การเขียนเป็นเครื่องมือสื่อสารที่มีความคงทนและเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ดังที่ จิรวัฒน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2555: 288) ได้ระบุว่าการเขียนเป็นเครื่องมือสร้างความสัมพันธ์ในสังคม เป็นการถ่ายทอดมรดกทางสติปัญญา และเป็นเครื่องชี้วัดอารยธรรมและเอกลักษณ์ของชาติผ่านภาษาเขียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กำชัย ทองหล่อ (2533: 160) ที่เน้นย้ำว่าตัวอักษรเป็นสัญลักษณ์แทนคำพูด การเขียนสะกดคำจึงเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการสื่อสาร หากเขียนผิดความหมายจะเปลี่ยนไปหรือสื่อสารไม่ได้เลย ซึ่งจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อการเรียนรู้ในวิชาอื่น ๆ นอกเหนือจากวิชาภาษาไทย นอกจากนี้ วรรณี โสมประยูร (2542: 156) ยังชี้ให้เห็นว่าการสะกดคำได้ถูกต้องและรวดเร็วเป็นพื้นฐานที่จำเป็นในการเขียนประโยคและเรื่องราว เพื่อให้สามารถรวบรวมความคิดได้อย่างต่อเนื่องและสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ชัดเจน ในทางตรงกันข้าม ประเทือง คล้ายสุบรรณ (2537: 1) ได้กล่าวถึงผลเสียของการใช้ภาษาเขียนที่ไม่ถูกต้องว่าอาจทำให้การสื่อสารล้มเหลว เสียใจความ และสะท้อนถึงความอ่อนด้อยทางปัญญาของผู้เขียน ดังนั้น นักเรียนจึงควรได้รับการฝึกฝนให้เขียนสะกดคำอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความถูกต้อง แม่นยำ และมีความมั่นใจในการนำทักษะการเขียนไปต่อยอดในการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียนประถมศึกษาต้องเน้นการวางพื้นฐาน ปลูกฝังเจตคติที่ดี และจัดลำดับขั้นตอนการสอนให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะ ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมไปจนถึงการเรียบเรียงเนื้อความ โดยอาศัยกิจกรรมและสื่อที่มีประสิทธิภาพ (ธวัช วันชูชาติ, 2542: 133) การแก้ปัญหาการเขียนสะกดคำสามารถทำได้หลายวิธี แต่แนวคิดการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning: BBL) เป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพสูง เนื่องจากมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับธรรมชาติพัฒนาการ และวิถีการเรียนรู้ของสมองมากกว่าการยึดติดกับอายุหรือชั้นเรียนเพียงอย่างเดียว ดังที่วิทวัฒน์ ขัตติยะมาน และอมลวรรณ วีระธรรมโม (2550: 55) โดยเชื่อว่ามนุษย์จะเกิดศักยภาพในการเรียนรู้สูงสุดเมื่อได้รับการกระตุ้นสมองทั้งสองซีกอย่างเต็มประสิทธิภาพผ่านการเรียนรู้อย่างมีความสุข ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นและใฝ่รู้ ดังที่ ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2545: 3) หลักการสำคัญของ BBL คือการสร้างอารมณ์ที่พร้อมจะเรียนและฝึกปฏิบัติเพื่อสร้างทักษะและองค์ความรู้ตามความต้องการของผู้เรียน โกวิท ประวาลพฤกษ์ (2549: 11) โดยอาศัยคุณลักษณะพิเศษของสมองที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและสามารถทำงานหลายอย่างได้ในเวลาเดียวกันผ่าน การจัดระบบข้อมูลที่มีแบบแผน หากผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่ท้าทายจะช่วยให้เกิดการจดจำและเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น สอดคล้องกับสถาบันวิทยาการเรียนรู้ (2549: 3) ที่ระบุว่าการออกแบบกระบวนการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของสมอง จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและเก็บข้อมูลไว้ในความทรงจำระยะยาว พร้อมนำไปปรับใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพที่แท้จริงของแต่ละบุคคลโดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ และสอดคล้องกับศศิธร เวียงวะลัย (2556: 115-116) กล่าวว่า ในการสอนแต่ละครั้งจะต้องคำนึงถึงความคิดพื้นฐานตามหลักการของสมองกับการเรียนรู้ คือ อารมณ์เป็นส่วนสำคัญในการเรียนรู้ทุกขั้นตอน การเรียนรู้ต้องใช้ทุกส่วนทั้งการคิด ความรู้สึก และการลงมือปฏิบัติจริงไปพร้อม ๆ กัน จึงเป็นการเรียนรู้ที่ดีที่สุด มีกระบวนการและลีลาการเรียนนำไปสู่การสร้างแบบแผนอย่างมีความหมาย

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจนำการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐานมาใช้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

โรงเรียนเทศบาล 4 (อมร สะเพียรชัย อุทิศ) เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนสะกดคำทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน มีความสุขในการเรียนวิชาภาษาไทย และสามารถเป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง การเขียนสะกดคำในสระเสียงยาว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน

การทบทวนวรรณกรรม

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระการเรียนรู้ออกเป็น 5 สาระ ได้แก่ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นสาระที่มุ่งพัฒนาทักษะพื้นฐานทางภาษาไทยที่จำเป็นอย่างมากสำหรับผู้เรียน โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกคนนั้นได้มีพัฒนาการในด้านการใช้ภาษาให้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ การเขียนสะกดคำเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยกระทรวงศึกษาธิการได้จัดไว้ในสาระ ที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน (BBL) ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเข้าใจที่ว่า สมองมนุษย์เป็นระบบที่มีความซับซ้อนและมีการทำงานประสานกันอย่างเป็นพลวัตตลอดเวลา สุนทร โคตรบรรเทา (2548: 1-2) และนาตยา ปิลันธนานนท์ และคณะ (2542: 128) ได้อธิบายหลักการสำคัญว่า สมองมนุษย์มีความสามารถในการประมวลผลข้อมูลแบบคู่ขนาน คือสามารถจัดการความคิด อารมณ์ และจินตนาการได้พร้อมกันในขณะเดียว อีกทั้งสมองซีกซ้ายที่เน้นตรรกะและการวิเคราะห์ กับสมองซีกขวาที่เน้นศิลปะและมิติสัมพันธ์ ยังทำงานเสริมซึ่งกันและกันแบบทวิภาคี (Bilateral) เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ที่สุด นอกจากนี้ สมองของแต่ละบุคคลยังมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีลีลาการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน การจัดการเรียนรู้จึงต้องมีความหลากหลายเพื่อตอบสนองต่อศักยภาพที่แตกต่างกันของมนุษย์แต่ละคน ศศิธร เวียงวะลัย (2556: 115-116) และพรพิไล เลิศวิชา (2550: 119) เน้นย้ำว่า "อารมณ์" เป็นตัวจัดการสำคัญของการเรียนรู้ โดยบรรยากาศที่เหมาะสมควรส่งเสริมให้เกิด การตื่นตัวแบบผ่อนคลาย (Relaxed Alertness) คือผู้เรียนรู้สึกท้าทายแต่ไม่ถูกกดดัน หากผู้เรียนรู้สึกกลัวจะเกิดภาวะสมองถดถอย (Downshifting) ซึ่งจะขัดขวางการเรียนรู้สิ่งใหม่ ดังนั้น การสร้างสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและมีความสุขจึงส่งผลให้สมองเกิดความกระตือรือร้นและจดจ่อ (Orchestrated Immersion) โดยใช้การเชื่อมโยงข้อมูลกับปรากฏการณ์จริงและการลงมือปฏิบัติ (Active Learning) เพื่อเปลี่ยนข้อมูลจากการท่องจำระยะสั้น (Rote Memory) ให้กลายเป็นความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในระบบความจำจากประสบการณ์ (Spatial/Locale Memory) ซึ่งเป็นระบบความจำตามธรรมชาติที่มีความคงทนและสามารถดึงมาใช้ได้ทันที สำหรับการประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคิด BBL ได้บูรณาการผ่านองค์ประกอบ 5 ด้านสำคัญ ศศิธร เวียงวะลัย (2556: 116-119) เริ่มจากการเรียนรู้อย่างมีความสุขที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกแนวทางตามความถนัด ต่อด้วย

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่ใช้กิจกรรมกลุ่มและเกมเป็นตัวกระตุ้น เพื่อพัฒนากระบวนการคิดในระดับที่สูงขึ้น ทั้งการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ ควบคู่ไปกับการพัฒนาสุนทรียภาพผ่านศิลปะและดนตรี เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างความท้าทายและการผ่อนคลายทางอารมณ์ สุดท้ายคือการพัฒนาลักษณะนิสัยผ่านการฝึกกาย วาจา ใจ โดยใช้อุทาหรณ์และการตั้งคำถามเพื่อให้ผู้เรียนสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

การเขียนสะกดคำเป็นทักษะพื้นฐานที่เป็นหัวใจสำคัญของการสื่อสารในภาษาเขียน นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำในทิศทางเดียวกันว่า คือความสามารถในการนำพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด และตัวการันต์ มาประสมและเรียงลำดับให้ถูกต้องตามพจนานุกรมและหลักภาษา เพื่อถ่ายทอดเสียงพูด ความคิด และความรู้สึกออกมาเป็นตัวอักษรให้ผู้อื่นเข้าใจได้ (Good (1973: 383), อรทัย นุตรดิษฐ์ (2540: 10) ปทุม หนูมา (2542: 11) โดย Hanna (2003: 15) และ วรรณี โสมประยูร (2544: 156)) เน้นย้ำว่าการสะกดคำคือเครื่องมือในการถ่ายทอดจินตนาการและความต้องการของผู้เขียนไปยังผู้อ่าน หากนักเรียนสามารถสังเกตรูปคำและเข้าใจความหมายของคำไปพร้อมกัน จะช่วยให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผลอย่างแท้จริง กรมวิชาการ (2546: 35)

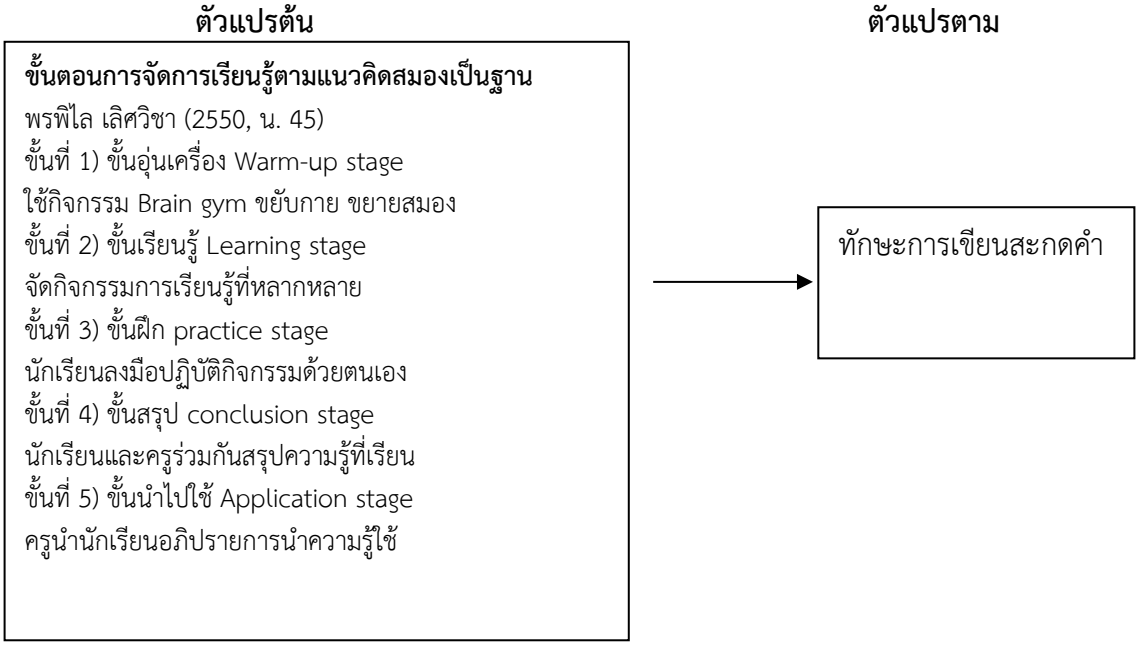
ความสำคัญของการเขียนสะกดคำไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่การเขียนตัวอักษร แต่เป็นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตประจำวัน บันลือ พฤกษะวัน (2527: 65) และ กำชัย ทองหล่อ (2543: 160) ระบุว่าหากเขียนสะกดคำผิด ความหมายของสารจะเปลี่ยนไปหรืออาจไม่มีความหมายเลย ซึ่งส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือและความศรัทธาที่ผู้อ่านมีต่อผู้เขียน นอกจากนี้ วรรณี โสมประยูร (2544: 156) ยังชี้ให้เห็นว่าการเขียนสะกดคำที่ถูกต้องตั้งแต่วัยเริ่มเรียน จะช่วยให้นักเรียนสามารถต่อยอดไปสู่การแต่งประโยคและเรียบเรียงเรื่องราวที่ซับซ้อนได้ ครูผู้สอนจึงต้องให้ความสำคัญและฝึกฝนนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันอุปสรรคในการสื่อสารและความล้มเหลวในการเรียนรู้

สำหรับการจัดการเรียนการสอนเขียนสะกดคำให้มีประสิทธิภาพนั้น นักการศึกษาได้เสนอแนวทางที่หลากหลายโดยเน้นที่ความใกล้ตัวและความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก สนิท ตั้งทวี (2528: 32-33) และทัศนีย์ ศุภเมธี (2542: 38-39) เสนอให้ใช้กิจกรรมที่กระตุ้นการมีส่วนร่วม เช่น การคัดลอกบทความที่น่าสนใจ การแข่งขันสะกดคำบนกระดาน หรือการทำบัญชีคำยากร่วมกัน เพื่อไม่ให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ขณะที่ รองรัตน์ อิศรภักดี และคณะ (2541: 102) เน้นย้ำถึงขั้นตอนการสอนที่ต้องให้ผู้เรียนได้ยินเสียงคำชัดเจนก่อนจะลงมือเขียนอย่างระมัดระวัง และควรมีการทบทวนคำเก่าทุกครั้งเมื่อเริ่มสอนคำใหม่

สรุปได้ว่า การสอนเขียนสะกดคำคือการวางรากฐานการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงความพร้อมและเจตคติของนักเรียน โดยเริ่มจากคำในชีวิตประจำวันที่เข้าใจง่าย พลิกแพลงกลวิธีและใช้สื่อการสอนที่น่าสนใจ พร้อมทั้งบันทึกพัฒนาการอย่างเป็นระบบ เพื่อช่วยให้นักเรียนก้าวข้ามข้อบกพร่องและสามารถใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ได้อย่างมั่นคง

กรอบแนวคิดการวิจัย

พัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำ เรื่อง การเขียนสะกดคำสระเสียงยาว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยก่อนทดลอง (Pre - Experimental Design) แบบมีกลุ่มทดลองหนึ่งกลุ่ม มีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (The One Group Pretest Posttest Design) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 4 (อมร สะเพียรชัย อุทิศ) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 26 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง การเขียนสะกดคำสระเสียงยาว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 12 แผน รวมเวลา 12 ชั่วโมง

2.2 แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนคำ เป็นแบบทดสอบปฏิบัติเขียนตามคำบอก จำนวน 20 ข้อ **3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัย**

1 แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง การเขียนสะกดคำสระเสียงยาว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

1.1 ผู้วิจัยดำเนินศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ศึกษาคู่มือครูภาษาไทยระดับประถมศึกษา ศึกษาเรื่องการเขียนสะกดคำในสระเสียงยาวต่าง ๆ จากหนังสือเรียนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 ศึกษาหลักการแนวคิดและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน แผนการจัดการเรียนรู้ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 วิเคราะห์ความสำคัญของมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การเขียนสะกดคำสระเสียงยาว จำนวน 12 แผน

1.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง การเขียนสะกดคำสระเสียงยาว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยกิจกรรมการเรียนรู้ ตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาต่อยอดมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ มาปรับใช้ให้เหมาะกับบริบทของผู้เรียน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1) ขั้นอุ่นเครื่อง Warm-up stage ใช้กิจกรรม Brain gym ขยับกาย ขยายสมอง
ขั้นที่ 2) ขั้นเรียนรู้ Learning stage จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเช่น การเรียงคำปะติด
ขั้นที่ 3) ขั้นฝึก practice stage นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง
ขั้นที่ 4) ขั้นสรุป conclusion stage นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้
ขั้นที่ 5) ขั้นนำไปใช้ Application stage ครูนำนักเรียนอภิปรายการนำความรู้ไปใช้

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง การเขียนสะกดคำสระเสียงยาว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาครุนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรม สื่อ การวัดและประเมินผล

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ปรับปรุงโดยการเพิ่มวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน และการทดลองในแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาครุนิพนธ์และครูพี่เลี้ยง แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ขั้นตอนการจัดกิจกรรมความเหมาะสมของเนื้อหา หลักการและทฤษฎี ความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมการเรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล กิจกรรมเสนอแนะ รวมทั้งรูปแบบของแผน และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

1.7 นำค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ โดยผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยที่ยอมรับได้คือมีค่าตั้งแต่ 3.51 ซึ่งมีรายละเอียดความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง การเขียนสะกดคำสระเสียงยาว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 12 แผน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 หมายถึง มีคุณภาพความเหมาะสมในระดับมากที่สุด สามารถนำไปจัดการเรียนการสอนได้

1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง การเขียนสะกดคำสระเสียงยาว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนเทศบาล 1 จำนวน 30 คน ซึ่งมีบริบทเหมือนกันกับกลุ่มเป้าหมาย

1.9 นำแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง การเขียนสะกดคำสระเสียงยาว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผ่านการตรวจคุณภาพสมบูรณ์แล้วไปจัดทำพิมพ์เป็นฉบับจริงเพื่อนำไปทดลองจริงกับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนเทศบาล 4 จำนวน 26 คน ต่อไป

2. การสร้างแบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสะกดคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 20 ข้อ

2.1 ศึกษารายละเอียดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 4 (อมร สะเพียรชัย อุทิศ) ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด คู่มือครู คู่มือการวัดและการประเมินผล

2.2 ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างแบบวัดทักษะการเขียนสะกดคำ โดยเลือกคำที่มีความยาก
ง่ายเหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของนักเรียน มีความเหมาะสมกับช่วงความสนใจของผู้เรียน

2.3 สร้างแบบทดสอบวัดทักษะด้านการเขียนสะกดคำ จำนวน 1 ฉบับ โดยใช้ทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ และหลังการจัดการเรียนรู้ โดยแบบทดสอบวัดทักษะด้านการเขียนสะกดคำเป็นแบบสอบปฏิบัติเขียนตามคำบอก ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบ จำนวน 30 ข้อ ต้องการใช้จริง 20 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์ของระดับคะแนน (คู่มือการคัดกรอง "ความสามารถในการอ่านและการเขียน" ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6, 2567: 10)

2.4 นำแบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสะกดคำ เรื่อง การเขียนสะกดคำสระเสียงยาวชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาครุนิพนธ์และครูพี่เลี้ยงเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมชัดเจนของคำศัพท์ แล้วปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาครุนิพนธ์และครูพี่เลี้ยง

2.5 นำแบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสะกดคำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวเดิมตรวจสอบ เพื่อพิจารณาว่าแบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสะกดคำสอดคล้องตามตัวชี้ วัดความถูกต้องและความเหมาะสมชัดเจนของคำศัพท์

2.6 นำแบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสะกดคำ ที่ผ่านการพิจารณาตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาคัดตามความคิดเห็นที่สอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ ได้แบบทดสอบจำนวน 20 ข้อ ที่มีดัชนีความสอดล้องตั้งแต่ 0.50 - 1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วนำมาจัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสะกดคำ

2.7 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับ นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่ม เป้าหมายชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนเทศบาล 4 จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่เคยผ่านการเรียนเนื้อหานี้มาแล้ว โดยการสอบปฏิบัติเขียนตามคำบอก เขียนถูก 1 คะแนน เขียนผิดหรือไม่เขียน/ข้าม 0 คะแนน จากนั้นนำแบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสะกดคำมาหาคุณภาพ

2.8 วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสะกดคำเป็นราชาคำศัพท์เพื่อหาค่าความยากง่าย (p) และ ค่าอำนาจจำแนก (q) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556, น. 106) คัดเลือกคำศัพท์ที่มีค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.80 และ ค่าอำนาจจำแนก (q) ตั้งแต่ 0.20 ถึง 1.00 โดยในการวิจัยครั้งนี้แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสะกดคำ มีค่าความยากง่าย และ ค่าอำนาจจำแนก ดังนี้

2.8.1 ค่าความยากง่าย (p) มีค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.31 – 0.81

2.8.2 ค่าอำนาจจำแนก (q) มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.38 – 1.00

2.9 นำแบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสะกดคำมาคัดเลือกคำศัพท์ที่เข้าเกณฑ์ 20 คำ/ข้อ วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดทักษะการเขียนคำโดยสูตรของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556: 112) ผลการวิเคราะห์พบว่าแบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสะกดคำมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

2.10 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสะกดคำ ที่ปรับปรุงเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปทดสอบสำหรับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนเทศบาล 4 (อมร สะเพียรชัย อุทิศ) จำนวน 26 คน ต่อไป

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1. แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง การเขียนสะกดคำในสระเสียงยาว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 ได้ผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

รายการ	คะแนนเต็ม	จำนวนนักเรียน	μ	σ	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	120	26	99.00	12.76	82.50
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	20	26	16.46	1.75	82.31
ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ (E_1/E_2)	82.50/82.31				

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่1 มีค่าประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 82.50/82.31 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์ที่ 2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ได้ผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบทักษะการเขียนคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัด การเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน

คะแนน	N	คะแนนเต็ม	μ	σ	ร้อยละ	ดัชนีประสิทธิผล
ก่อนเรียน	26	20	10.23	3.22	51.15	0.6377
หลังเรียน	26	20	16.46	1.75	82.31	

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนทักษะการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนการจัดการเรียนรู้ มีคะแนน เฉลี่ยเท่ากับ 10.23 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.22 คิดเป็นร้อยละ 51.15 และหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.46 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.75 คิดเป็นร้อยละ 82.31 โดยมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6377 แสดงว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนทักษะการเขียนสะกดคำพัฒนาการเพิ่มขึ้นหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน คิดเป็นร้อยละ 63.77

อภิปรายผลการวิจัย

1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เรื่อง การเขียนสะกดคำในสระเสียงยาว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.50/82.31 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้พัฒนาแผนการสอนอย่างเป็นระบบตามหลักสูตรแกนกลางฯ 2551 โดยเน้นกระบวนการที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง การจัดกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและให้ความอิสระในการเรียนรู้ ซึ่งช่วยกระตุ้นการพัฒนาสมองทั้งสองซีกอย่างเต็มศักยภาพ ผสมผสานกับการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ เข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้งและสามารถจัดเก็บข้อมูลไว้ในความทรงจำระยะยาวได้จริง ส่งผลให้ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานและช่วยยกระดับทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้น ป.1 ได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดศศิธร เวียงวะลัย (2556: 115-116) กล่าวว่า ในการสอนแต่ละครั้งจะต้องคำนึงถึงความคิดพื้นฐานตามหลักการของสมองกับการเรียนรู้ คือ อารมณ์เป็นส่วนสำคัญในการเรียนรู้ทุกขั้นตอน การเรียนรู้ต้องใช้ทุกส่วนทั้งการคิด ความรู้สึก และการลงมือปฏิบัติจริงไปพร้อม ๆ กัน จึงเป็นการเรียนรู้ที่ดีที่สุด มีกระบวนการและลีลาการเรียนนำไปสู่การสร้างแบบแผนอย่างมีความหมาย สอดคล้องกับวิจัยของ กุสุมา คำผาง (2559: 110-111) ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนเขียนสะกดคำโดยใช้สมองเป็นฐานมีคะแนนทักษะการเขียนสะกดคำหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนเขียนสะกดคำโดยใช้สมองเป็นฐานมีทักษะการเขียนสะกดคำไม่แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนเขียนสะกดคำแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักเรียนกลุ่มควบคุมมีพฤติกรรมต่อการเรียนที่ไม่ผ่อนคลาย อยู่ในระเบียบตลอดเวลา ส่งผลให้ไม่มีความมั่นใจในการตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น แต่นักเรียนกลุ่มทดลองมีความผ่อนคลาย ทำให้มีความมั่นใจในการตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น อีกทั้งยังมีทักษะการฟังผู้อื่นที่ดี สามารถช่วยกันหาวิธีแก้ปัญหาได้มีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดี คือ มีความสุขและความสนุกสนาน ตลอดจนมีความสามารถในการเรียนรู้ คือ ความเข้าใจและความจำในบทเรียนที่ดีขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรี สิทธา (2561: 66) ผลการวิจัยพบว่า 1) ได้แผนการจัดการเรียนรู้ การอ่านและเขียนคำพื้นฐานภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมเวลา 12 ชั่วโมง สามารถพัฒนาการอ่านและเขียนคำพื้นฐานภาษาไทยของนักเรียนได้ 2) นักเรียนมีทักษะการอ่านและเขียนคำพื้นฐานภาษาไทยหลังจากที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 92.78 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 60

2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีทักษะการเขียนสะกดคำ หลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6377 แสดงว่าพัฒนาการเพิ่มขึ้นหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน คิดเป็นร้อยละ 63.77 ทั้งนี้เนื่องจากขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน (BBL) มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญและมีอิสระในการเรียนรู้ ผ่านการจัดกิจกรรมและสื่อที่กระตุ้นการทำงานของสมองทั้งสองซีก ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้สู่ความทรงจำระยะยาวได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วรรณี โสมประยูร (2553: 163) กล่าวว่า การเขียนสะกดคำเป็นพื้นฐานสำคัญของการสื่อสาร ซึ่งจะสอนได้ผลดีหากเริ่มจากการสอนเป็นคำและประโยคควบคู่กับการแจกลูกและผันอักษร เพื่อให้ผู้เรียนได้ฟัง เปล่งเสียง และมองเห็นภาพตัวอักษรไปพร้อมกัน สอดคล้องกับวิจัยของ จิรัชญา อุ่นอกพันธ์ (2559: 163-166) ผลการวิจัยพบว่า 1) กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้าง ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษและความสุขในการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 75.13/76.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 2) ผลการศึกษาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษและความสุขในการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ผล ดังนี้ 2.1) ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียน หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษและความสุขในการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2.2) ความสุขในการเรียนของนักเรียน พบว่า หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถใน การสื่อสารภาษาอังกฤษนักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก (M= 3.97, SD= 0.49) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นารี สันตินามชัย (2560: 65) ได้ผลการวิจัย พบว่า 1) ได้แผนการจัดการเรียนรู้ การอ่าน การเขียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน จำนวน 10 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมเวลา 20 ชั่วโมง ซึ่งสามารถพัฒนาทักษะในการอ่าน การเขียนภาษาไทยได้ และ 2) นักเรียนมีทักษะในการอ่าน การเขียนภาษาไทย หลังจากเรียนโดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 79.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 65

องค์ความรู้ใหม่จากการพัฒนาทักษะการเขียนด้วยแนวคิด BBL

นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอนสู่ความจำระยะยาว

องค์ความรู้หลักที่บทความนี้พิสูจน์ให้เห็นคือประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนที่เน้นการทำงานของสมองเป็นสำคัญ ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ ขั้นอุ่นเครื่อง (Warm-up) ที่ใช้กิจกรรม Brain Gym เพื่อกระตุ้นให้สมองพร้อมรับข้อมูล ต่อด้วยขั้นเรียนรู้ (Learning) ที่ใช้กิจกรรมหลากหลายตามความถนัดของผู้เรียน ขั้นฝึก (Practice) ที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง ขั้นสรุป (Conclusion) เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ และขั้นนำไปใช้ (Application) เพื่อเชื่อมโยงทักษะสู่ชีวิตจริง กระบวนการนี้ช่วยเปลี่ยนการเรียนรู้แบบเดิมที่เป็นการท่องจำระยะสั้น (Rote Memory) ให้กลายเป็นการเรียนรู้ที่ฝังลึกอยู่ในระบบความจำจากประสบการณ์ (Spatial/Locale Memory) ซึ่งมีความคงทนและสามารถดึงออกมาใช้ได้ทันที

การส่งเสริมผลการเรียนผ่านสภาวะจิตวิทยาการเรียนรู้

อิทธิพลของ "สภาวะอารมณ์" ที่มีต่อ "กระบวนการเรียนรู้" โดยเน้นย้ำถึงสภาวะที่เรียกว่า "การตื่นตัวแบบผ่อนคลาย" (Relaxed Alertness) ซึ่งเป็นสภาวะที่ผู้เรียนรู้สึกถึงความท้าทายภายใต้บรรยากาศ

ที่ปลอดภัยและปราศจากความกดดัน สภาวะนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการป้องกัน "ภาวะสมองถดถอย" (Downshifting) ที่มักเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนเผชิญกับความกลัวหรือความวิตกกังวล ผลการวิจัยยืนยันว่าเมื่อสมองได้รับการกระตุ้นทั้งสองซีกอย่างมีดุลยภาพภายใต้บรรยากาศแห่งความสุข จะส่งผลให้ศักยภาพในการเขียนสะกดคำเพิ่มสูงขึ้นกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

กลยุทธ์การพัฒนาเพื่อสร้างแรงจูงใจของผู้เรียน

นอกเหนือจากขั้นตอนการสอน บทความได้นำเสนอองค์ความรู้ใหม่ในการบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการรับรู้ทางจักษุประสาทและโสตประสาท (Visual and Auditory Perception) ข้อเสนอแนะเชิงนวัตกรรมระบุถึงการใช้สื่อประสม (Multimedia) และเทคโนโลยีความจริงเสริม (Augmented Reality: AR) เพื่อสร้างแรงจูงใจและดึงดูดความสนใจของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากการพัฒนาทักษะการเขียนด้วยแนวคิด BBL

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับ การบริหารจัดการเวลา ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสม โดยคำนึงถึงพัฒนาการและช่วงวัยของผู้เรียนที่จำเป็นต้องได้รับการอธิบายและชี้แจงอย่างชัดเจน ควรระมัดระวังไม่ให้ขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งใช้เวลามากเกินความจำเป็น เพื่อให้การจัดกิจกรรมเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

2. ครูผู้สอนควรพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ประกอบกิจกรรมตามแนวคิดสมองเป็นฐานให้มีความทันสมัยและดึงดูดความสนใจมากขึ้น เช่น การใช้สื่อมัลติมีเดีย (Multimedia), แอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา หรือสื่อเสมือนจริง (Augmented Reality) เพื่อกระตุ้นสมองส่วนรับรู้ภาพและเสียงให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือทักษะการเขียนสะกดคำระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning) กับวิธีการสอนรูปแบบอื่น ๆ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning), การจัดการเรียนรู้แบบเกม (Game-Based Learning) หรือการสอนแบบปกติ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างและค้นหาวิธีการที่เหมาะสมที่สุดสำหรับผู้เรียนในแต่ละบริบท

2. ควรมีการวิจัยและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ประกอบกิจกรรมตามแนวคิดสมองเป็นฐานให้มีความทันสมัยและดึงดูดความสนใจมากขึ้น เช่น การใช้สื่อมัลติมีเดีย (Multimedia), แอปพลิเคชันเพื่อการศึกษา หรือสื่อเสมือนจริง (Augmented Reality) เพื่อกระตุ้นสมองส่วนรับรู้ภาพและเสียงให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ควรเสนอให้มีการศึกษาผลในระยะยาว (Delayed Post-test) เพื่อวัด "ความคงทนในการเรียนรู้" (Retention) ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของแนวคิด BBL

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2546). การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. โรงพิมพ์องค์การรับสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กำชัย ทองหล่อ. (2533). *หลักภาษาไทย.* อมรการพิมพ์.

_____. (2543). *หลักภาษาไทย.* (ม.ป.พ.) .

กุสุมา คำผาง. (2559). *ผลของการจัดการเรียนการสอนเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้สมองเป็นฐานที่มีต่อทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนในระดับประถมศึกษา* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].

โกวิท ประวาลพฤกษ์. (2549). *Brain-Based Learning การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง.* สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.

จิรวัฒน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ. (2555). *การเขียนเชิงสร้างสรรค์.* (ม.ป.พ.).

จิรัชญา อุ่นอกพันธ์. (2559). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษและความสุขในการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยนเรศวร].

ทัศนี ศุภเมธี. (2542). *การสอนภาษาไทย.* สถาบันราชภัฏธนบุรี.

ธวัช วันชูชาติ. (2542). *การสอนภาษาไทย.* (ม.ป.พ.).

นาตยา ปิลันธนานนท์, มธุรส จงชัยกิจ, และ ศิริรัตน์ นีละคุปต์. (2542). *การศึกษาตามมาตรฐาน: แนวคิดสู่การปฏิบัติ.* จุนพับลิชชิ่ง.

นารี สันตินามชัย. (2560). *การพัฒนาทักษะการอ่าน และการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่].

บันลือ พฤกษะวัน. (2527). *การสอนภาษาไทย.* (ม.ป.พ.).

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่ 9). สุวีริยาสาส์น.

ประเทือง คล้ายสุบรรณ. (2537). *อ่านเขียนคำไทย.* โอเดียนสโตร์.

ปทุม หนูมา. (2542). *การเปรียบเทียบความสามารถในการสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.* (ม.ป.พ.).

พรพิไล เลิศวิชา. (2550). *สมองเรียนรู้อย่างไร.* ศาลาแดง.

_____. (2552). *การสอนภาษาไทยตามแนวคิด Brain Based Learning.* โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

พัชรี สิทธา. (2561). *การพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนคำพื้นฐานภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐาน* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่].

รองรัตน์ อิศรภักดี และ เทือก กุสุมา ณ อยุธยา. (2541). *ตำราวิชาครุมัธยมของคุรุสภาภาษาไทยตอน 1 วิธีการสอนภาษาไทยชั้นมัธยม.* คุรุสภา.

วรรณี โสมประยูร. (2542). *การสอนภาษาไทย.* (ม.ป.พ.).

_____. (2544). *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา.* ไทยวัฒนาพานิช.

_____. (2553). *การสอนภาษาไทย.* แพดอินเตอร์.

_____. (2554). *เทคนิคการสอนภาษาไทย.* (ม.ป.พ.).

วิทวัฒน์ ขัตติยะมาน และ อมลวรรณ วีระธรรมโม. (2550). *การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสมองสำหรับครูมืออาชีพ (Brain-Based Learning for professional teacher).* ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ศศิธร เวียงวะลัย. (2556). *การจัดการเรียนรู้.* โอเดียนสโตร์.

ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์. (2545). *สิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมอง.* (ม.ป.พ.).

สถาบันวิทยาการเรียนรู้. (2549). *Brain-Based Learning.* สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้.

สนิท ตั้งทวี. (2528). *ความรู้และทักษะทางภาษา.* โอเดียนสโตร์.

สุนทร โคตรบรรเทา. (2548). *หลักการเรียนรู้โดยเน้นสมองเป็นฐาน (Principles of Brain-Based Learning).* สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต. (2534). *เทคโนโลยีทางการสื่อสาร.* (ม.ป.พ.).

อรทัย นุตรดิษฐ์. (2540). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การสะกดคำ.* (ม.ป.พ.).

อัมพร วสันต์. (2561). *การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ที่ 4* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย].

Good, C. V. (Ed.). (1973). *Dictionary of education.* McGraw-Hill.

Hanna, P. R. (2003). *Spelling: Structure and strategies.* Houghton Mifflin.